

Staphorst

19 - 12 - 1976

A D V E N T

Dr. P. J. Dorstman

Zingen: Psalm 84 : 5

Lezen : Jesaja 11

Gebed

Zingen: Psalm 72 : 2, 6

Het Woord des Heeren, ter overdenking, vindt uw aandacht in de profetieën van de profeet Jesaja, daarvan nader het 33e hoofdstuk, het 22e vers, waar des Heeren Woord aldus luidt:

HIJ ZAL ONS BEHOUDEN.

Een mens wil wel gelukkig worden, maar niet eerst ongelukkig; hij wil wel alles gewinnen, maar niet alles verliezen; hij wil wel behouden worden, maar niet eerst een verlorene worden, een mens wil nog wel wat vaten overboord zetten, maar hij wil niet zèlf overboord; hij zoekt zijn behoudenis in alles wat het uiteindelijk niet is. Alle wegen die van alle zijden worden aangewezen en aangeprezen, die worden juist door het Woord der waarheid afgewezen; want al die paden zijn wegen des doods. Het zijn de wegen waarin een mens wordt wijsgemaakt dat hij Jezus maar heeft aan te nemen en dat hij maar in Hem heeft te geloven en Hem maar heeft te aanvaarden, en het einde zal vrede zijn. Maar wat zal een mens met gestolen goed en met een ingebeeld geloof teleurgesteld uitkomen; wat zal hij ervaren, dat al degenen die met valse paspoorten de grenzen der eeuwigheid denken te kunnen overschrijden, verwezen worden naar de plaats van buitenste duisternis. Ja, dan zullen ze het ervaren dat waar de mens meent behouden te kunnen worden met wat vormelijkheid, met wat uiterlijkheden, met wat wettische werken, met wat deugden en plichten, dat dat alles geen nut zal doen ten dage der verbolgenheid, waar alleen de gerechtigheid redt van de dood. Daar zal een mens het alles zien wegvallen en ontzinken, en er zal alleen overblijven: Bergen valt op mij en heuvelen bedekt mij, voor Hem Die op den troon zit; en Hij zal met vlammend vuur wraak doen aan al Zijn wederpartijders. De eeuwigheid zal in het daglicht stellen hoevelen bedrogen zullen uitkomen, en zullen ervaren dat de poort gesloten zal zijn, en dat zij zullen zoeken in te gaan, maar niet zullen kunnen. Ja, velen zullen daar gewaarworden - maar het zal te laat zijn - dat zij te vroeg behouden waren. Te láát zal eeuwig ontzettend zijn, het is niet uit te drukken wat dat inhoudt; dat wil zeggen nooit meer bekeerd te kunnen worden, nooit meer behouden te kunnen worden. Waar de boom gevallen is, daar zal hij wezen, hetzij naar het noorden, hetzij naar het zuiden. Maar die te vroeg bekeerd waren, behouden met alles wat buiten God in Christus verklaard ligt, die wat hebben gezien en waargenomen, die een grond

gelegd hebben in iets dat van de mens is, en die op grond daarvan hun behoudenis verwachten, die zullen het straks horen: Ik ken u niet en Ik weet niet vanwaar gij zijt; ga weg van Mij, gij werker der ongerechtigheid. Die hebben zichzelf geveleid met de waarheid: "Uw heilzon is aan 't dagen"; maar het einde zal zijn een stikdonkere nacht van godverlatenheid en van eeuwig blijven onder de toorn van God en de toorn des Lams, die nooit meer zullen worden uitgeblust. God ziet naar waarheid in het binnenste. Het zal verklaard moeten worden in ons hart, aan deze zijde van dood, graf en eeuwigheid, in dit heden der genade, wat de evangelist onder de profeten heeft gesproken, toen hij het betuigd heeft in dat enkele woord: "Hij zal ons behouden". Dat is in het oorspronkelijke maar één woord; en dat houdt alles in. Wie zal de diepte, de lengte, de breedte en de hoogte van dit alles kunnen vermelden? Dat is uiteindelijk alleen maar Godverheerlijkend en zielezaligend te beleven en te ervaren. Het zal personeel gekend moeten worden.

Het valt al direkt op, dat de profeet des Heeren van zichzelf afwijst. Een mens is van nature altijd ingenomen met zijn eigen ik; daar is hij mee voldaan en dat schuift hij naar voren. Dat is geen wonder, want de mens wil als God wèzen, kennende het goed en kennende het kwaad. Het is zijn diepe val geweest, dat hij onafhankelijk wilde zijn, God van de troon en de mens op de troon; hij is zichzelf, de duivel en de dood toegefallen; en nu kan hij nooit anders meer dan zichzelf bedoelen en met het eigen ik naar voren komen. Daar is hij mee vervuld, in de vijandschap jegens God en Zijn Gezalfde. Een mens heeft het heel druk over en met zichzelf; dat is in de wereld zo; denk maar aan al de verdwazing, op alle terreinen, met al de zogenaamde helden; maar het is ijdelheid der ijdelheden. Maar het is ook zo op het erf der godsdienst, waar een mens alleen maar praat: ik heb, ik weet, ik..., en vult u maar in. Ge hoort niet anders dan van dat ik, dat ze zelfs op de wijze van de engelse taal wel met een hoofdletter zouden willen schrijven; want dat ik is de afgod die ze aanbidden, waar ze voor knielen en waarvoor elkeen eerbied en ontzag dient te hebben. Maar het zal noodzakelijk zijn, dat dat ik eens gaat verdwijnen, opdat Hij moge verschijnen. Er komt een andere gang in het leven van Zijn Kerk als Hij geopenbaard wordt, als Hij verklaard wordt. Dat is alleen in een weg van sterven, van vernedering, van verootmoediging, in een weg van bukken en buigen, in een weg van verfoeien van zichzelf, ja, in een walging krijgen aan en van zichzelf, vanwege zijn afmakingen en zijn bestaan. Het zal een wonder zijn, als een mens ooit eens van zichzelf gaat afwijzen. Dat is alleen in de weg waarin hij eens door God wordt aangewezen: "Gif zijt die man"; opdat Hij alleen verklaard wordt, van Wie ze stamelend iets zullen mogen betuigen.

Als Hij dan in deze tekstwoorden niet met name wordt genoemd, dan is dat niet uit oneerbiedigheid, of dat Hij niet waardig is om bij Zijn Naam genoemd te wor-

den, maar er is voor de hele Kerk maar één Hij, met een hoofdletter. Dan kan het bij ogenblikken zijn, dat elkeen dat toch wel moet verstaan. Denkt u maar aan Maria Magdalena, in de hof van Jozef van Arimathéa; als zij zegt tot de vermeende hovenier: "Zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij, waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen". Er is maar één Hij voor de Kerk, in Wie al hun behoud, hun zaligheid, hun heil verklaard ligt; er is maar één Hij, met uitsluiting van alle anderen. Dan hebben ze alleen in en aan Hem genoeg, en in Hem alles wat tot de ere Gods en tot de zaligheid van Zijn Kerk van node is. Maar dan moet Hij gekend worden, Die de grootste verborgenheid is die er gevonden wordt. Want er is niemand méér verborgen en onbekend dan die Immanuël. Zijn Naam is op duizenden lippen en de mond is vol van Hem, maar waar wordt Hij recht gekend? Want ze kunnen Zijn Naam wel noemen, maar het is niet de Christus der Schriften en niet de Christus, verheerlijkt in de harten Zijner uitverkorenen; het is niet de Christus Die bij God vandaan verklaard wordt in een weg van onmogelijkheid. Want zij hebben Christus geplaatst waar God Hem niet verklaart. Ze weten uiteindelijk niet wat ze met Hem moeten doen, want ze hebben geen werk en geen arbeid voor Hem; ze mogen met Pilatus wel vragen: "Wat zal ik met Jezus doen?" Maar de Heere gaat voor Hem plaats maken in de harten Zijner gunstgenoten. Dan moet Hij bij God vandaan geopenbaard worden, gelijk de apostel Paulus schrijft aan de gemeente der Galaten: "Het behaagde den Heere Zijn Zoon in mij te openbaren". Hij wordt ontdekt bij God vandaan, vanachter het recht, geopenbaard door een weg van onmogelijkheid, opdat Hij gekend worde, buiten Wie geen zaligheid te zoeken en te vinden is. Buiten de openbaring en verklaring van Hem kan het alle kanten nog opvallen; het kan vallen naar het noorden en naar het zuiden. Daarom is het zo gevaarlijk om ergens een grond te leggen in iets dat buiten Christus is, om een grondslag aan te brengen in iets waarvan de mens spreekt en gewaagt en naar voren brengt; want alles wat buiten Christus blijft, zal eeuwig vergaan. Er is maar één Naam onder de hemel tot zaligheid gegeven, door Welke Zijn Kerk zal moeten zalig worden; er is maar één Grondslag in Sion gelegd, er is maar één Fundament aangebracht. Laten wij er dan niet andere naast leggen en andere rondomheen gaan bouwen, om alzo zielen te misleiden en te bedriegen, op reis naar de ontzaglijke, allesbeslissende eeuwigheid, waarheen wij allen op reis zijn. Want het zal toch wat wezen, als een mens denkt behouden te zijn, en zijn ogen zullen opengaan, en hij zal zien, waar God zijn ijdel beeld veracht, dat hij alle behoudenis mist, dat hij daarvan ten enenmale ontbloot is, en dat dan de werkelijkheid aanschouwd zal worden van eeuwige rampzaligheid en van eeuwige ondergang, om daarheen verwezen te worden door Hem aan Wie door de Vader het oordeel is overgegeven.

De profeet zegt: "Hij zal ons behouden". Daar staat tegenover dat Hij al Zijn vijanden verjaagd en verstrooid zal doen vluchten, en dat Hij al Zijn wederpartijders verbrijzelen zal als een pottenbakkersvat, dat Hij Zijn recht zal handhaven, dat Hij gerechtigheid en gericht zal oefenen en dat Hij rechtvaardig zal oordelen.

Als de profeet zegt: "Hij zal ons behouden", dan houdt dat "ons" niet alle mensen in. Dat is geen leer van algemene verzoening, die zijn duizenden verslagen heeft, en die zijn duizenden heeft meegevoerd, en wat aan de dag van vandaag schier schering en inslag is, waar alles wordt meegenomen. Maar dat "ons" dat zijn Zijn uitverkorenen, dat zijn degenen van wie Hij gezegd heeft: "Vader, zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven". In de algemene verzoening wordt de verkiezing Gods geloofend; want niet alle mensen zijn aan Christus gegeven, opdat Hij ze behouden zou, maar het zijn de verkorenen ten eeuwigen leven; het zijn degenen over wie Hij van eeuwigheid gedachten des vredes heeft gehad en niet des kwaads; het zijn degenen die opkomen uit de baarmoeder van het eeuwig, soeverein, vrijmachtig welbehagen Gods, die Hij van eeuwigheid gekend en geliefd heeft. Die heeft Hij in Christus uitverkoren, en in Hem en door Hem zal het welbehagen des Vaders gelukkiglijk voortgaan. Die "ons" zijn degenen die Hij verkooren heeft, uit soevereine, verkiezende liefde; waar genade valt, daar valt ze eeuwig vrij. In de algemene verzoening wordt het bloed van Christus onrein geacht; want dan zou Christus Zijn bloed vergoten hebben voor Ismaël en voor Ezau en Achitofel en voor Judas. Maar Hij heeft alleen Zijn bloed vergoten voor Zijn Kerk, die Hij met de prijs van Zijn bloed heeft gekocht en betaald, die Hij gekocht heeft met de prijs, waarvan de apostel straks zal zeggen: "Gij zijt duur gekocht"; waar er maar één betaling was: het bloed en de dood van de eeuwige Zone Gods. Die prijs heeft Hij willen opbrengen, en die prijs heeft Hij betaald, zeggende in de eeuwige vrederaad: "Zie, Ik kom, om Uw wil te doen; Ik draag Uw heil'ge wet, die Gij den sterv'ling zet, in 't binnenst' ingewand".

Ja, in de algemene verzoeningsleer wordt de bediening van de Heilige Geest miskend, want die zegt men niet nodig te hebben; en uiteindelijk is het alleen de Geest Die levend maakt, de Geest Die de Toepasser is en Die het op zijn plaats gaat brengen. Van die Geest heeft Christus gezegd: "Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen". Dan is het de Geest Die in de harten van Zijn Sion plaats maakt voor die Christus en voor al Zijn weldaden, schatten en gaven. Zij die de algemene verzoening leren, hebben de bediening van de Geest niet nodig, omdat zij de doodsstaat loochenen van de mens, en ze in de mens wat hebben doen overblijven en gelaten hebben, waarin hijzelf nog wat kan. Dan heeft de mens nog een betrekking en een uitgang en een begeerte en een heimwee, en hij

weet dat hij nog wat liefde heeft; maar het is allemaal eigenliefde, en die is veroordeeld voor de rechtbank des hemels. De mens is in Adam niet wát kwijtgeworden, maar hij is alles kwijtgeworden, hij is verloren; hij is neergestort midden in de dood, dood in zonden en in misdaden. Niemand vraagt om behoudenis, niemand vraagt naar de Heere en naar Zijne sterkte; het geldt van de mens: "Allen die Mij haten, hebben den dood lief". Dat is de mens, die eenmaal gesteld is als het pronkjuweel der schepping in Edens hof, waar "God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed". Dat is de mens, die daar stond naar Gods beeld en gelijkenis, met God omgaande als een vrind met zijn vrind. En die mens is zó diep gevallen, dat daar de diepte niet van aan te geven is; maar hij is dood in zonden en in misdaden, ja, vijandig doodgevallen in zijn bondshoofd Adam. En nu wil de mens maar naar de hemel, maar niet in de weg die God gesteld heeft, in de Zoon van Zijn welbehagen, en die de Heilige Geest de Zijnen leert en bekendmaakt en waarvan Hij ze onderwijzingen gaat geven.

Die "ons", dat zijn dezulken die Hij in de tijd gaat brengen tot de kennis van hun nood. Want zal er behoudenis gekend worden, dan moet er eerst nood en ellende worden gekend. Onze vaders hebben aangetekend bij het woord "behouden": of te verlossen, of zalig te maken. Er wordt in de grondtekst een woord gebruikt dat ook zit in de naam Jozua, Jezus. God zal alleen in de meerdere Jozua behouden, en in Hem alleen heil bereiden, schenken en verlenen. Maar delend in dat heil zal eerst de hel gekend worden; als een helwaardige, als een vloekwaardige en als een doemwaardige in zichzelf. Dan zullen die "ons" aan de weet leren komen in welke nood en dood zij zich van nature bevinden. Dat is wat anders dan alleen een toestemmen van de waarheid, dan alleen een belijden van de waarheid, dan alleen de waarheid onderschrijven. Want dat kan een mens allemaal doen uit kracht van de overreding in zijn consciëntie. Dan kan hij nog bij de eenvoudigheid van de waarheid Gods Getuigenis zijn bewaard gebleven, maar dat de Waarheid nooit waarheid in zijn hart geworden is, en dat de Waarheid nooit waarheid gemaakt is. Een mens kan daarheen gaan in de overlegging dat hij de waarheid toestemt en erbij valt, en dan kan hij heimelijk gaan redeneren dat er dan toch wel iets moet zijn in zijn binnenste, want anders is een mens van de waarheid afkerig en dan staat hij er vijandig tegenover; en dan zal er toch wel wat zijn in hem dat zomaar niet aan de kant te zetten is, dat zomaar niet te minachten is en dat zomaar niet kan worden weggeschoven. In die weg redeneert hij zich langs de kortste weg naar de rampzaligheid. Maar als een mens op dat alles gaat bouwen, dan zal hij ervaren dat hij door al die gronden heen zal zakken en dat die het uiteindelijk allemaal zullen begeven in de verheffing van de doods Jordaan, en dat die zullen wegvallen, en dat hij dan zal staan voor de vertoornde

Rechter, Die de boeken zal opendoen en voor Wiens aangezicht de mens verstommen zal in het gericht, waar hij op duizend vragen niet één antwoord zal kunnen geven; en het einde zal zijn eeuwige godverlatenheid, en in plaats van behoudenis eeuwige ondergang.

Zie, dan zal het uiteindelijk kunnen zijn, dat de mens een ogenblik met vreze des doods en met angsten der hel bezet geworden is. Dan kan hij een ogenblik benauwd en bevreesd zijn, hij kan een indruk hebben en een kneep in zijn geweten, maar dat hij zich redt met de Waarheid, dat hij iets aangrijpt, zichzelf toeëigent, op zichzelf toepast, en dat hij zich daarmee gaat vleien en zichzelf met dit alles gaat troosten; maar dat is wat anders dan door God in Christus behouden te worden. Hoevelen laten zich wat in de hand stoppen en laten zich in dat alles misleiden en bedriegen; we zijn zulke bedriegers van onszelf. Waar God het waar maakt, daar zal hij aan de weet komen, dat hij opbouwers genoeg vanbinnen heeft en dat hij er aan de buitenkant niet meer bij nodig heeft en behoeft, om hem in dat alles te gaan zaligspreken en te gaan inzegenen; want dat hij, als God het niet verhoedt, zichzelf zekerlijk zal gaan bedriegen. Als ge nu zo uzelf kunt redden, zeggende: "Hij zal ons behouden, want ik kan de plaats en het ogenblik aanwijzen waar en wanneer het gebeurd is, dat ik die waarheid kreeg", heeft dan die waarheid, hebben dan die woorden voor u bloed gestort, hebben die dan aan de gerechtigheid Gods genoeggedaan, hebben die dan de breuk tussen God en uw arme ziel weggenomen? Wat zal het dan zijn, als ge zult ervaren: Hij zal ons voor eeuwig verdoemen van voor Zijn aangezicht. Dan is het te laat; er is geen weg meer terug uit de eeuwigheid naar en in de tijd, er is geen weg meer terug naar dit heden der genade; dan is het beslist, voor eeuwig en voor altoos.

En zie, wanneer Hij dat in de gangen van Zijn Sion eens verklaart, in een weg waarin Hij ze voor bezwijken behoedt en bewaart, in een weg van onderschraging en ondersteuning, daar zullen ze in dit alles gewaarworden dat ze datgene wat in die waarheid verklaard ligt, niet hebben, dat ze dat ontbreekt en dat ze dat missen; en ze komen er met dat alles nog ellendiger en armer uit dan dat ze ooit geweest zijn. Ze geloven het voor heel de Kerk, maar voor hen zal het er maar op aankomen of ze niet een mens zijn "eens verlicht geweest en het goede Woord Gods gesmaakt en de krachten der toekomstige eeuw en wederom afvallig te zijn geworden". Want ze kunnen met die waarheid zichzelf niet redden, ze kunnen er niets mee doen; de kracht is eruit, de troost, de grond en het leven, het fundament, en alles verdwijnt eruit. Hij gaat het alsoz verklaren, opdat ze Hem zullen leren kennen, Die in dat alles verklaard wordt, en buiten Wie de Kerk nooit met God verzoend zal kunnen worden. Een mens denkt verzoend te worden in een weg waarin hij zijn behoudenis zelf heeft gezocht, waarin hij aan het werk en aan de arbeid gaat om op God aan te werken en het bij God in orde te maken

en voor God wat neer te leggen en mee te brengen. Maar hij zal het thuis krijgen als afgekeurd, als een wegwerpelijk kleed; om te leren verstaan dat al zijn gerechtigheden geen bate en nuttigheid zullen aanbrengen; want ze zijn méér vijandschap dan alle ongerechte dingen die de overhand over hem genomen hebben. De Heere brengt ze van dat alles af en Hij ontnemt ze dat alles, waar hij dacht van zichzelf wat aan te brengen om behouden te worden. Een mens probeert zich in een gestalte te wringen, waarin hij meent dat hij een gestalte heeft om behouden te worden. Maar in dat alles kan de Heere niet wat aan zulk een mens kwijt, maar alleen in een weg waarin hij zichzelf leert kennen als een gans verlórene, als een gans doem- en vloekwaardige voor het aangezicht des Heeren Heeren. Dat is een weg waar niemand zin in heeft, daar heeft niemand betrekking op en een uitgang des harten naar. Maar dat is nu de weg waarin Hij al de Zijnen leidt, in de onwederstandelijke bediening van de Geest van Christus, ze brengend op de plaats waar Hij een gewillig volk heeft op de dag van Zijn heirkraft, en waarin Hij ze allen te zamen doet verstaan dat ze nooit meer behouden, nooit meer verlost zullen kunnen worden, waar Hij ze brengt in een heilzame wanhoop, waar het buiten hope geworden is: "'k Schatte mij geheel verloren; 'k mocht van geen vertroosting horen". Waar uit de mens geen vrucht is Gode welbehaaglijk, waar uit hem nooit meer iets kan worden aangebracht waarin God verheerlijkt zal kunnen worden. Maar waar God ook van Zijn recht geen afstand doet en waarin Hij Zijn gerechtigheid handhaaft en waarin Hij niets laat vallen: Hetgeen uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken. Waar God Zijn gerechtigheid handhaaft, daar eist Hij dat aan Zijn gerechtigheid zal genoeggeschieden. En de ziel die zondigt, die zal sterven; en vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen; dat is de uitspraak Gods, en van die uitspraak laat Hij niets ter aarde vallen. Dan blijft er niet anders over dan eeuwige ondergang; dan houden de wegen op en nemen de paden een einde voor die "ons" die Hij gaat brengen in hun nood en in hun dood, waarin Hij hun gaat verklaren wat zij nog nooit geweten hebben, en waarin ze hun zonde en schuld leren kennen, en waarin geen uitzicht is op verlossing, waar geen verwachting meer overblijft, en waarin alle hoop vergaat waar Hij het recht op de ziel gaat opbinden, en waar geen behoudenis ooit meer te verwachten is. En zie, waar Hij ze daar gaat brengen waar het nooit meer kan, daar komt het erop aan, of hij ooit die plaats heeft leren innemen dat hij zijn doodvonnis leerde ondertekenen en dat hij Gode gerechtigheid leerde toekennen; waar hij verklaard kreeg dat het uiteindelijk niet ging om zijn behoud, maar dat het alleen gaat om de erè Gods. Dàt is het oogmerk van al Gods werk; Hij heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, dat is: tot Zijn heerlijkheid. Dat is

in het werk der schepping van hemel en aarde, en alles wat daarin is; dat is ook in het werk van de herschepping: "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen". Dat gaat Hij ze verklaren, om het in te leven: Heere, al moet ik nu eeuwig sterven en eeuwig ondergaan, als U er dan maar in verhoogd en in verheerlijkt mag worden; om God vrij te verklaren. En nu weet de Heere wel alles wat ze misdreven hebben, en het is de Heere op het allervolmaaktst bekend; want het heeft hun ziel met ontsteltenis doen vervuld zijn, met een alwetend God van doen te hebben, Die alles van hen weet, hun in- en hun uitgaan, hun gedachten, hun woorden, hun werken, al hun overleggingen, van dag en nacht en van ogenblik tot ogenblik; voor Wie niets bedekt en niets verborgen is. Maar Hij wil dat die ziel dat ook zal weten en dat ze in dat erkennen Zijn deugden zullen vermelden, en dat ze zullen erkennen dat in Hem geen onrecht gevonden is, dat Hij recht is in Zijn richten en rein in al Zijn oordelen. Zie, dan wordt er een eerlijk en een oprecht mens gevonden, die geen kwaad verbergt dat in hem werd gevonden, die geen stand meer heeft op te houden, die niets meer heeft te verbergen, maar die aan de zijde Gods leert vallen, en die het met God eens gemaakt mag worden; in welke weg Hij ze gaat inleiden, opdat ze één met Christus zouden mogen gemaakt worden. Want daar komt het op aan: Is hij in Hem gevonden, die enige Zafnath Paanéah, die Behouder des levens, Die alleen de deugden Zijns Vaders heeft verhoogd en verheerlijkt, Die Zijn deugden heeft opgeluisterd, en Die in alles God verheerlijkt heeft, Die Zijn eer heeft verhoogd, en Die Zijn wet heeft volbracht en vervuld; maar Die ook de straf gedragen heeft die op de overtreding van de wet was bedreigd. Daar komt het op aan, of er gemeenschap aan Hem gevonden wordt, Die is de Weg, de Waarheid en het Leven. Hij wordt alleen verklaard in en aan een mens wie alle hope gans ontviel, en die het heeft verstaan: Heere, 'k wou vluchten, maar ik kon nergens heen, zodat mijn dood voorhanden scheen. Alles wat er méér overblijft, dat is voor God te veel; waar Hij ze inleidt in de weg waar de angst der hel ze alle troost doet missen, en waarin ze met al hun pogingen om hun zonde bewenend, wat te verwerven en om in vernedering voor Zijn aangezicht iets aan te brengen, aan een einde komen. Hij komt er wel achter dat dat allemaal uiteindelijk is eigenbehoud, en dat hij daarin alleen maar zichzelf heeft gezocht en op het oog gehad. Maar om nu te leren verstaan: Heere, ik heb de dood verdiend, en Uw doen is rein en Uw vonnis gans rechtvaardig. Om het in de smart van zijn hart uit te klagen, dat hij voor die God moet komen met zulk een erkentenis; waar die God het waardig was van hem te beluisteren aanbedding, eer en dankb're lofgezangen. Want zo had God hem immers eenmaal geschapen, zo was hij immers eenmaal gesteld in het aardse paradijs. En waar hij door God voor God leert overnemen, hoe God hem eenmaal daar

gesteld heeft, en wie hij nu geworden is, dan moet hij met Efraïm wel op de heup kloppen, in dat hartelijk berouw en innige leedwezen zó diep gevallen te zijn dat hij nooit meer iets kan aantreffen op de akker van zijn hart waarin God verhoogd zou kunnen worden. Dan kan hij alles nagespeurd hebben en alles nagezocht, maar het nergens te vinden; alleen maar vuile wanbedrijven, alleen maar ongerechte dingen, alleen maar goddeloosheid, alleen datgene waarover de toorn Gods van de hemel geopenbaard wordt, alleen datgene wat hem eeuwige duisternis doet waardig zijn: Heere, Uw loon, maar ook Uw straf beantwoordt aan Uw eer. Zie, dan kan God geen kwaad meer doen, en dan doet de Heere geen onrecht, maar: De breuk is op mij en bij U zijn de gerechtigheden; dan wordt het alleen verklaard: Heere, ik heb gedaan. Dat wordt in het leven van die ons een personele zaak, tussen God en hun ziel: "Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog; dies ben ik, HEER', Uw gramschap dubbel waardig". Dan zijn alle poorten des behouds toegesloten en alle wegen van verlossing afgesloten; en God is de rechtvaardige Rechter, en zulkeen is een verloren zondaar en zondares voor Zijn aangezicht, en er is geen behoudenis. Dat is geen miskennis van het Evangelie en geen loochening ervan, maar het Evangelie is bedekt in degenen die verloren gaan. Het zal dus onbekend moeten worden. En al heeft hij dan zijn ganse leven van Hem gehoord en al heeft hij dan van Hem gelezen en vernomen, maar dan komt er een ogenblik dat het is of hij nog nooit iets van Hem gehoord heeft, of hij nog nooit Zijn Naam gelezen heeft en nooit iets van Hem heeft beluisterd. Ja, dan wordt hij daar gebracht, waar hij met God in rekening staat. En dan wil hij geen kruimel en nagelschrapsel hebben afgedaan van Zijn gerechtigheid, al moet hij daar eeuwig onder sterven en eeuwig onder ondergaan. Maar dan Heere, dan is dat het ergste, om U eeuwig te vloeken en te lasteren, Uw Naam te honen en te smaden. Dan zou hij tot allen in de diepte van de rampzaligheid getuigen dat ze toch nooit geen kwaad van God zouden denken en geen kwaad van Hem ooit zouden zeggen, omdat Hij eeuwig recht is in al Zijn weg en werk. Daarop gaat Hij hun ziel afstemmen, dat gaat Hij verklaren, dat gaat Hij afdrukken in hun hart. En waar hun doodvonnis verklaard wordt, daar zitten ze neer; en al zouden ze dan nooit wat anders meer horen, dan wensen ze ook niets anders meer te horen, want zo ligt het verklaard tussen God en hun hart. Waar God gaat maken wie ze geworden zijn, en waar God gaat verklaren wat ze niet wezen willen, en waarin de vijandschap van hun hart zich openbaart, en waarin de vijandschap wordt ingeleefd tegen zulk een weg en zulk een pad, dat ze niet bedoeld hebben en waarom ze niet gevraagd hebben, al hebben ze hun knieën gebogen en al hebben ze gezocht en gestameld om ontdekkende genade. Want hij heeft altijd gemeend dat door ontdekkende genade de banden verbroken zouden worden en de boeien geslaakt, en dat hij door ontdek-

kende genade in de ruimte gesteld zou worden; maar nu wordt hij juist door ontdekkende genade in zijn nood ingeleid. In plaats dat het beter is geworden, is het alleen maar achteruit gegaan; in plaats dat hij vooruit gegaan is, is het alleen maar erger geworden, en is het een weg geworden van in zijn nood ingeleid te zijn, in de ontdekking aan al hetgeen wat tevoren voor hem ten enenmale vreemd en onbekend was: "'t Is niet allen dit kwaad, dat roept om straf, maar ik ben in zonde ontvangen, en in ongerechtigheid ben ik geboren; ja, mijn zonde maakt mij 't voorwerp van Uw toorn, reeds van het uur van mijn ontvang'nis af".

Zie, waar die ons zo leren inleven, dat behoudenis nooit meer kan en dat het gans uitgesloten is, dáár is het alleen tijd voor de Heere om te gaan werken, dat Hij verklaren zal dat hij het altijd gezocht heeft waar het niet te vinden is; en dat Hij geopenbaard wordt vanachter het recht, waar hij nooit op had kunnen rekenen en wat hij nooit had kunnen verwachten. En nu in te leven welk een godonterende zaak het is om te zondigen: omdat hij alles wat God gegeven heeft, heeft misbruikt, om ermee te strijden tegen God, in een godonterend doen en handelen. Dan zal hij het wonder nooit op kunnen, en het wonder nooit kunnen samenpersen in menselijke taal; hij kan alleen betuigen: Heere, als ik dat wonder vatten wil, dan staat mijn verstand met eerbied stil; dat wonder, dat Hij behoudenis heeft teweeggebracht in rechtsverheerlijking, alleen in Hem van Wie Hij zegt: "Hij". Want Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon gegeven, het Liefste Wat Hij had, heeft Hij gegeven. Hij is gezonden in de wereld, in de volheid des tijds, Die van eeuwigheid al had betuigd: "Zie, Ik kom". En dat niet in de eerste plaats om de Kerk te behouden, maar om de geschonden deugden Gods op te luisteren; opdat het recht zijn loop zou hebben, opdat het recht alleen verheerlijkt zou worden, opdat Hij Gode zou geven wat Gods is. Ja, daar zal Hij het alles gaan volbrengen, Die het straks zal zeggen: "Ik heb U verheerlijkt op de aarde". Hij geopenbaard, en in Hem de ruimte ziende van de behoudenis; al had hij dan alle zonden van Adams nakroost saamgebonden, dan kan hij in Hem behouden worden, waar het Zijn bloed alleen is dat reinigt van alle zonden. God verheerlijkend, aanbiddelijk en zielezaligend mag de ruimte in Hem gezien worden, in Wien op rechtsgronden alleen behoudenis is aangebracht. Waar Hij èn God èn Mens is; God gebleven, opdat Hij aan al Zijn verdiensten een eeuwigheidswaarde zou verlenen (en dat zal alleen maar voor God kunnen bestaan); Mens geworden, opdat Hij zou kunnen lijden en zou kunnen sterven. Hij is de weg gegaan tot in de dood, tot in de nederdaling ter hel toe; die weg gegaan, dat Hij de ravijnen van de dood en van de hel heeft doorwandeld; en dat niet om Zijn eigen zonden, maar met de toegerekende schuld en zonde van Zijn uitverkoren Kerk, opdat Hij ze straks in

de gemeenschap Gods zou wederbrengen, opdat Hij de Kerk met God zou gaan verzoenen, opdat de Kerk door Hem alleen in de gemeenschap Gods zou mogen delen. Ja, dan ligt de behoudenis en de verlossing alleen in Hem, dan is Hij het Die alleen zal zaligmaken, Die de straf der zonde heeft gedragen en de schuld betaald, en Die kon zeggen: "Het is volbracht"; en van Wie het op de Paasmorgen gebleken is, dat Hij volkomenlijk alles had volbracht en aangebracht wat tot de ere Gods en de zaligheid van Zijn Kerk van node is.

O, dan moet hij al die verlossers die hij er op nahield, altezamen leren kwijtworden; dan moet hij er wat leren verliezen, opdat hij Hem alleen zou mogen overhouden. Wat moet hij dan geleid worden in een weg van ontdekkende genade; want dan wil hij zelfs voor de geopenbaarde Christus zich nog in een gestalte wringen, om nog wat mee te brengen en aan te brengen en toe te brengen. En wat een arbeid des Heeren is er nodig, opdat hij dat alles zal verliezen en dat alles schade en drek zal leren achten, ja met alles in de dood zal leren eindigen, om het leven alleen in Hem te mogen vinden, in Wie hij uiteindelijk alleen maar zal kunnen rusten. Maar dan moet het waarheid zijn; want een mens zoekt wat rust waar het niet is. Wat moet dan gedurig de rust maar worden opgezegd. Om van Hem, van Wie de profeet zegt: "Hij zal ons behouden", te mogen getuigen: "Niets is er, waar ik in kan rusten", het vertolkend met Asaf, uit de 73e psalm, het 13e vers:

Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
Of bangen nood, mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.

Hij geopenbaard, in Hem alles gezien; dan kan hij de reeks dier schatten niet tellen noch bevatten: want alles wat hij in Adam verloren heeft, dat ligt in Christus alleen verklaard; in Adam lag het verliesbaar, in de tweede Adam ligt het onverliesbaar en onwankelbaar. Maar nu handenloos en voetenloos; wel eens de ruimte in Hem aanschouwd en de mogelijkheid waargenomen; maar de mogelijkheid van de verlossing is de verlossing zelf niet; en de mogelijkheid van de verzoening is de verzoening zelf niet. Dan moet hij maar leren, dat er nooit rust kan zijn voor en aler hij in Hem gevonden mag zijn, dat hem verklaard is: Hij zal ons behouden. Om in de gemeenschap met Hem te mogen delen; om uit Adam afgehouden, in Hem gevonden te worden, niet hebbende zijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof; om in Hem gefundeerd te worden, in een

geschonken Borg en Middelaar.

Dan komt het er maar op aan, hoe u aan Hem gekomen bent, of u Hem genomen hebt, of dat u Hem gekregen hebt; of ge u Hem zelf hebt toegeëigend, of dat Hij u geschonken is uit de handen van de Rechter, in het dodelijkst tijdsgewricht. Hij moet leren wat het inhoudt, om met een geopenbaarde Christus in de dood gebracht te worden, in de dood te leren eindigen, als in de weg der discipelen, die het in Cesaréa Filippi hadden betuigd, bij monde van Petrus: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods". Maar als hij straks staat in de hof van Jozef van Arimathéa, dan is het afgelopen, dan is er geen vervolg meer op, daar is het einde en het graf, en de grafsteen ervoor gewenteld, dan is er geen hope meer. Hij wordt daar gebracht waar God alleen een eenzijdig werk verheerlijkt, en waarin God alleen alle aanbedding zal mogen ontvangen. Want God deelt Zijn werk niet met één van Zijn Kerk. Er is geen plaats voor Hem als er bij de mens nog wat is overgebleven; er is geen plaats voor Hem, als de mens nog wat bezit en nog wat heeft overgehouden; want dan haalt hij Christus de kroon van Zijn hoofd, en dan acht hij het Borgwerk van Christus ongenoegzaam. Want Hij doet het alleen en Hij doet het alleen maar volkomen, met uitsluiting van alle andere behoud. Dan zal de Kerk alleen in Hem verklaard mogen krijgen: "Hij zal ons behouden". Dan zal het zijn: in Hem gevonden, van schuld en straf ontheven; daar waar hij dat in een weg van uit genade door recht verklaard mag krijgen, in een eenzijdig, soeverein, volkomen Godswerk. Maar hij zal goed leren dat hier het land der ruste niet is, dat het hier is uitwonen van de Heere en inwonen in het lichaam der zonde en des doods; waar het hier blijft een weg dat hij door vele verdrukkingen zal moeten ingaan, hier een weg van "vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de HEERE". Dan moet hij maar leren, wat hij mee omdraagt, en waarvan hij niet verlost zal worden. Maar eenmaal zal Hij in al zijn volkomenheid die behoudenis verklaren, in de verlossing uit het lichaam der zonde en des doods; waar Hij ze behoudt, verlost, ook van alle smet der zonde waarmee ze hier steeds te worstelen zullen hebben, tot aan de laatste snik. Hij zal dat volk eeuwig behouden, hen doen ingaan in het Kanaän der eeuwige sabbatsrust, waar de koe en de berin te zamen zullen zijn, waar de os en de leeuw elkander zullen benaderen in het rijk des vredes, waarin er een volk (verlost, behouden uit zó'n nood en dood, uit de drek verhoogd, alleen omdat Gød het wil) eeuwig zal wandelen in het licht van Zijn Goddelijk aangezicht, om eeuwig in Zijn Naam zich al den dag te verblijden. Hij heeft ze behouden opdat ze eeuwig Zijn Naam zullen gaan vermelden; dan is de ere Gods alleen de zaligheid van Zijn ganse Kerk; dan zullen ze hun hart mogen ophalen. Hier moeten ze er maar achter komen, dat ze weleens stamelend iets kunnen zeggen van dat "Hij",

maar dat ze bij ogenblikken gewaar moeten worden: Heere, ik zit mezelf te be-
doelen en ik heb alleen maar mezelf op het oog; ik spreek over Hem, maar ik ben
met mezelf zo vervuld. Om in die smart en die gewaarwording zijn mond niet meer
open te durven doen. Hij moet maar gewaar worden: "Zonder Mij kunt gij niets
doen". Dan kan hij er nog niets van verhalen, zonder zichzelf te bedoelen;
maar daar is Hij Zelf toe nodig. Waar Hij God verheerlijkt heeft, daar zal de
ziel alleen maar in de dadelijke bediening uit Christus God mogen bedoelen. Dan
zal de eeuwigheid nodig zijn om dat wonder eeuwig te bewonderen, wat God gedaan
heeft; daar zal de eeuwigheid niet te lang voor zijn, en daar vindt hun mond
tot Zijn lof gedurig ruimer stof. Dan zal de Kerk in aanbidding voor de troon
en voor het Lam eeuwig neerzinken; daar zullen ze van Hem gewagen: Hij heeft
ons behouden. Hij, Die als het Kindeke in de kribbe van Bethlehem neergedaald
is als het levende Brood, in het broodhuis van Bethlehem; Hij in Wie God alles
geschonken heeft wat Hij had, en dat in Hem het alleen verklaard ligt. Dan
komt het erop aan: wordt Hij alzó gekend, of is Hij een vreemdeling, en hebben
we nooit nood en ellende, zonde en schuld in ons leven leren kennen? Gaan we
daar maar heen, terwijl we ons er misschien mee vleien dat we gedoopt zijn en
dat we kinderen des verbonds zijn en dat de beloften voor ons zijn: Hij zal ons
behouden. Bedriegt u niet en misleidt uw arme zielen niet; want als ge niet meer
hebt dan dat, dan zal het straks zijn een eeuwig omkomen; en wie weet, hoe kort
de tijd maar meer is, we vliegen daarheen, en de doodsklokken luiden rondom ons,
en het wordt gehoord: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven. Als u dan
niet behouden bent in Hem, hoe zult u het dan maken in de verheffing van de
doodsjordan, waar zult ge u dan bergen, waar zult u dan schuilen, hoe denkt u
dan te ontvlieden de toekomstige toorn? O, bouwt dan niet op wat gemoedelijkheid,
op verandering, wat omkering, wat aandoeningen en wat dies meer zij; want het
zal u bedrogen doen uitkomen. Het zal met niet minder kunnen dan alleen met in
Hem gevonden te worden; Hij is de enige Behouder en de enige Verlosser; van Hem
mag de Kerk spreken: Hij zal ons behouden. Dan komt het erop aan: Kent gij Hem?
Omdat Hij het uit vrije genade de Zijnen verklaart, daarom alleen zou een mens
nog tot God bekeerd kunnen worden, daarom alleen zou het nog mogelijk zijn. De
klok der genade tikt nog, onder het luiden der doodsklokken door; maar elk ogen-
blik kan dat uurwerk stilstaan, waar de tijd van eeuwigheid bij God bepaald is,
en die zal een mens geen moment overgaan noch overschrijden. Mijn ziele, door-
ziet gij dan uw lot? Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God? Wat zal
dan het einde zijn? Onder het Woord, onder de waarschuwingen, tijd gehad, roep-
stemmen beluisterd, maar in de wind geslagen en er geen acht op gegeven. En dan
een onbekende God te ontmoeten, een onbekende Rechter, Die rechtvaardig zal oor-

delen. Haast u dan, vliedt nog de toekomstige toorn; dat ge nog in deze uwen dag mocht bekennen wat tot uw eeuwige vrede dienende is. De tijd is voorts kort, het leven is maar een damp, een schaduw, een kort ogenblik, maar vol van ernst, dewijl het is de voorbereidingstijd voor de eeuwigheid. Laat u dan door God onderzoeken, eer de tijd heeft opgehouden. Uitstel kan het niet lijden; een mens wil het maar hebben over later, morgen, te gelegener tijd. Maar dan kan de tijd al zijn voorbijgegaan!

Wat zal het voor Gods Kerk en Sion zijn, die in Christus behoudenis mochten leren kennen, op rechtsgronden, in rechtsverheerlijking en rechtsgenoegdoening, als Hij ze eenmaal zal aflossen van hun aardse post; waar ze de raad Gods hebben uitgediend. Als ze dan van sterven beter zullen worden, en het sterven zal zijn gewin, als ze dan zonder wanklank eeuwig zullen in- en aanstemmen - hier geleerd, maar dan voortzettend tot in eeuwigheid, Hem bedoelend, Hem verheerlijkend: Hij alleen heeft het gedaan. Dat zal de ganse Kerk zingen, in een zuiver akkoord, zonder ooit meer één keer zichzelf te hoeven bedoelen! "Mijn God, dan zal ik U eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan".

Het is een kort woord (in het oorspronkelijke maar één woord): Hij zal ons behouden. Wat kent u daarvan? Het is niet genoeg dat we weten dat dat staat in Jesaja's profetieën, en dat we dat toestemmen, zeggende: Dat is de waarheid. Zo zijn er duizenden heengegaan, en ze zijn voor eeuwig omgekomen. Maar weet u dat bij God vandaan, tussen God en uw ziel, opgelost in Hem; waar buiten Christus geen behoudenis is, maar alleen een eeuwig en volkomen zielsverderf. Om het te leren dat die God in Christus is een God van volkomen zaligheid.

Hij zal ons behouden. Kent u dan de zaken van deze woorden?

Amen.

Zingen: Psalm 70 : 3

Ik ben nooddruftig, arm en naakt;
O God, mijn Helper uit ellenden!
Haast u tot mij; wil bijstand zenden;
Uw komst is 't, die mijn heil volmaakt.